

Päättäjien Metsäakatemia
4.5.2011 Majvik, Kirkkonummi

Miten metsästä lisää hyvinvointia?

Jussi Uusivuori
Metsäntutkimuslaitos

Miten metsästä lisää hyvinvointia?

- Murroksen jälkeen (2011) –kirjan sanomaa
- Metsien käyttömuodot
- Hyvinvointikäsitteen purku ja erittely
- Esimerkki: Metsät osana ilmastopolitiikkaa

MURROKSEN JÄLKEEN- Metsien käytön tulevaisuus Suomessa

Kirjoittajat:

Lauri Hetemäki

Hanna-Liisa Kangas

Jani Laturi

Jussi Lintunen

Matti Mäkelä

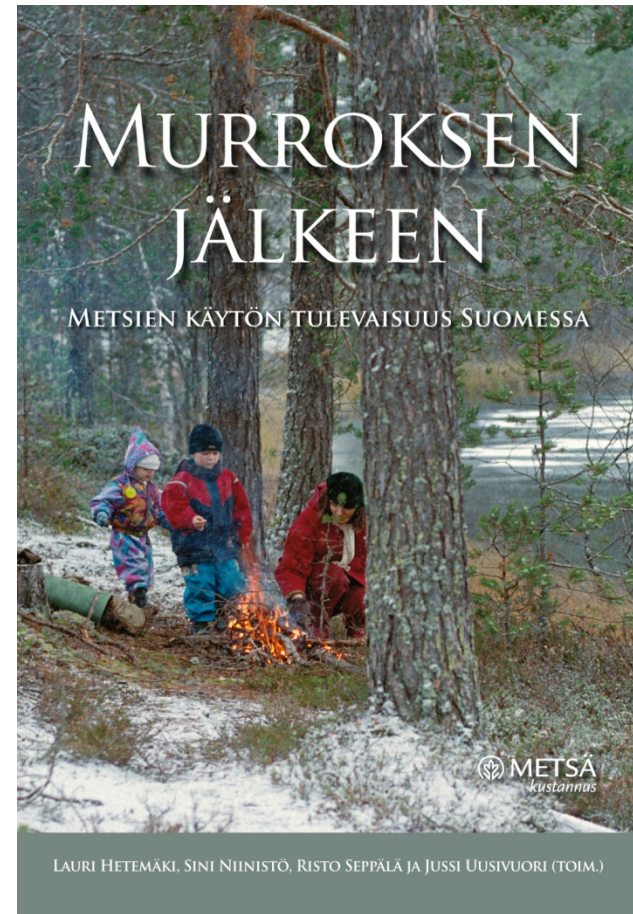
Sini Niinistö

Johanna Pohjola

Risto Seppälä

Anna Vanhatalo

Jussi Uusivuori

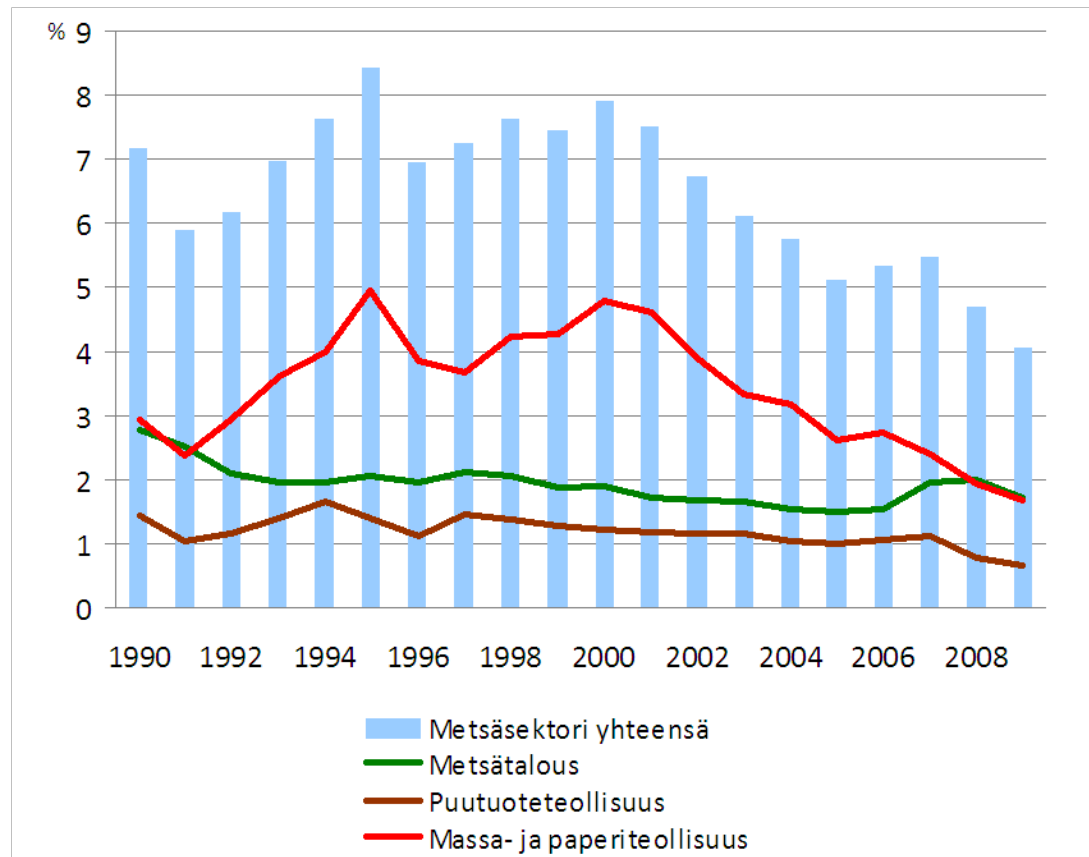
www.metla.fi/hanke/50168

Kirjan tavoitteet

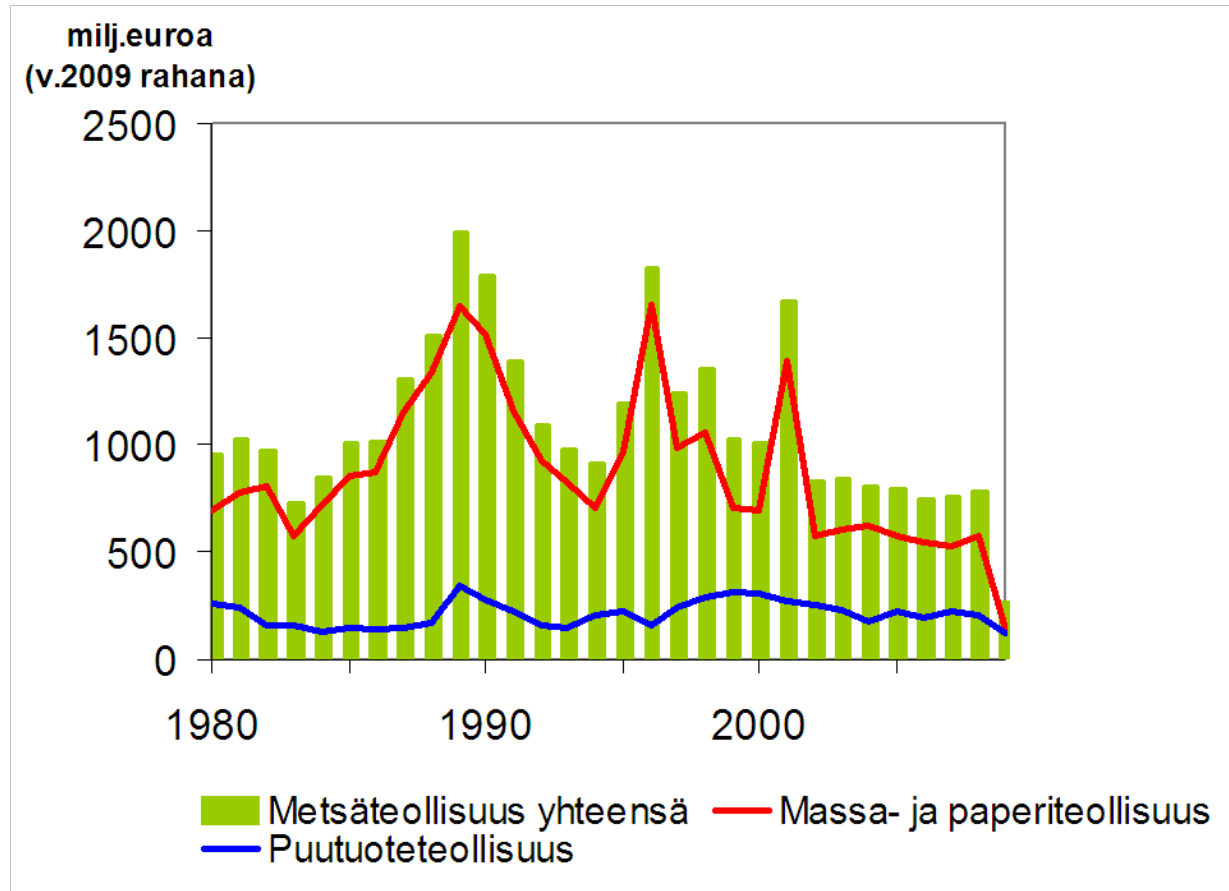
Synteesi murroksen vaikutuksista ja
siihen liittyvistä mahdollisuuksista
Keskustelun herättäminen

Metsäsektorin osuus Suomen BKT:sta

Lähde: Tilastokeskus 2010
(Metsätalastollinen vuosikirja)

Metsäteollisuuden investoinnit Suomessa 1980-2009

Alkuperäisdatan lähde:
Tilastokeskus
(Metsätilastollinen vuosikirja)

Johtopäätös

- Metsäteollisuuden ja Suomen kansantalouden keskinäinen riippuvuus on pienentynyt.
- Tulisiko tämän heijastua metsäpoliittiseen päätöksentekoon ja miten?

Politiikan pitää edistää metsäalan uusiutumista ja monipuolistumista

- Kansallisen Metsäohjelman, KMO:n (MMM) ja Metsäalan Strategisen ohjelman, MSO:n (TEM) tavoitteena on metsäalan uudistuminen ja monipuolistuminen
- Käytännön toimet kuitenkin ylläpitävät edelleen liikaa nykyrakenteita
- Poliittikatoimien painopiste on siirrettävä metsäalan nykyrakenteiden tukemisesta alan uudistamiseen ja monipuolistamiseen
- Monipuolistaminen: politiikan on tuettava **puun** uusien käyttömuotojen lisäksi myös **metsien** tuottamia palveluita ja hyödykkeitä

METSIEN KÄYTTÖMUODOT

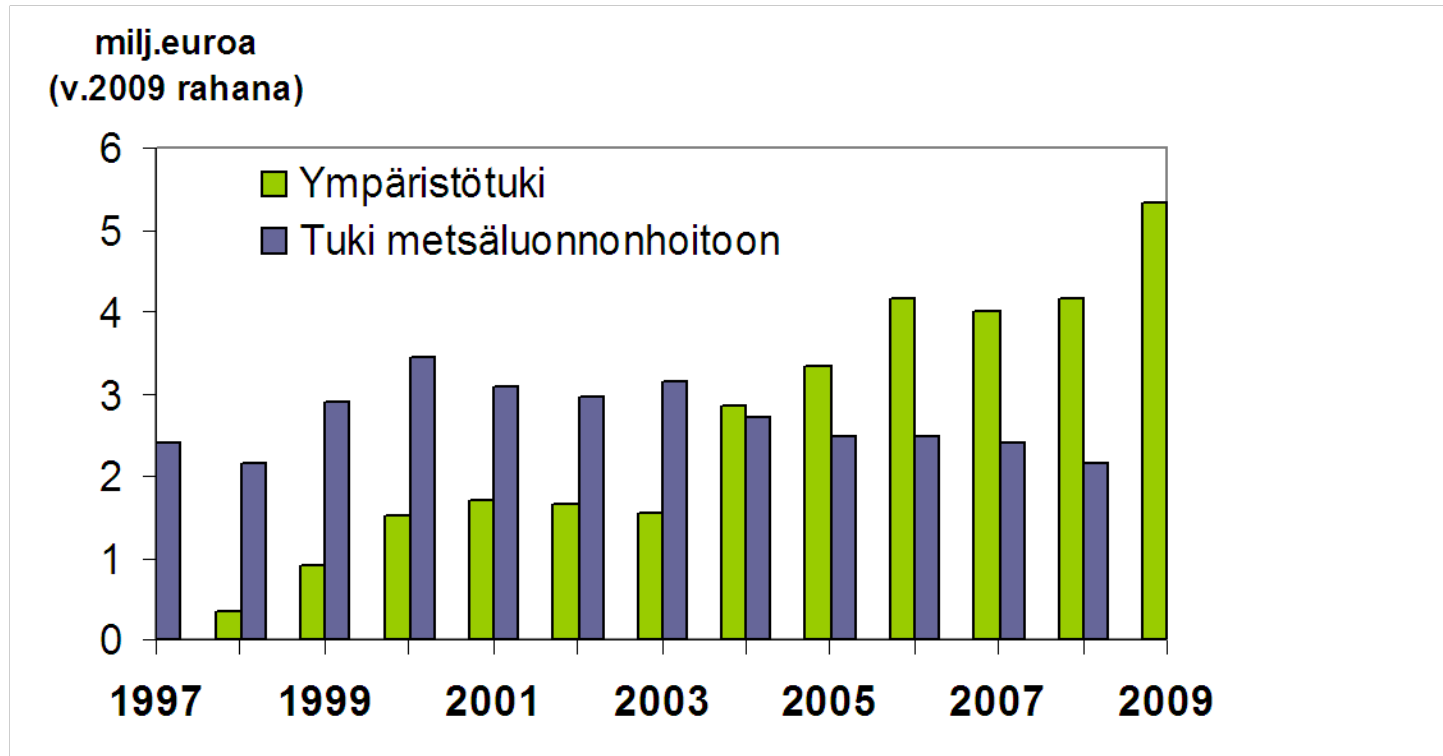
Käyttömuotojen monipuolistumista edistettävä

	MARKKINAHYÖDYKKEET	MARKKINATTOMAT HYÖDYKKEET	
Käyttömuoto	PUUNTUOTANTO		
	MUIDEN TUOTTEIDEN JA PALVELUIDEN TUOTANTO		
	VIRKISTYSKÄYTTÖ	Maisema	Metsien terveysvaikutukset
	SUOJELUKÄYTTÖ	Ympäristölliset ekosysteemi-palvelut kuten hiilensidonta	
	TUTKIMUS, KOULUTUS JA KULTTUURI	Konsultointi- ja koulutuspalvelut	Julkinen tutkimustieto ja opetuspalvelut

Julkishyödykkeet ja yhteishyödykkeet

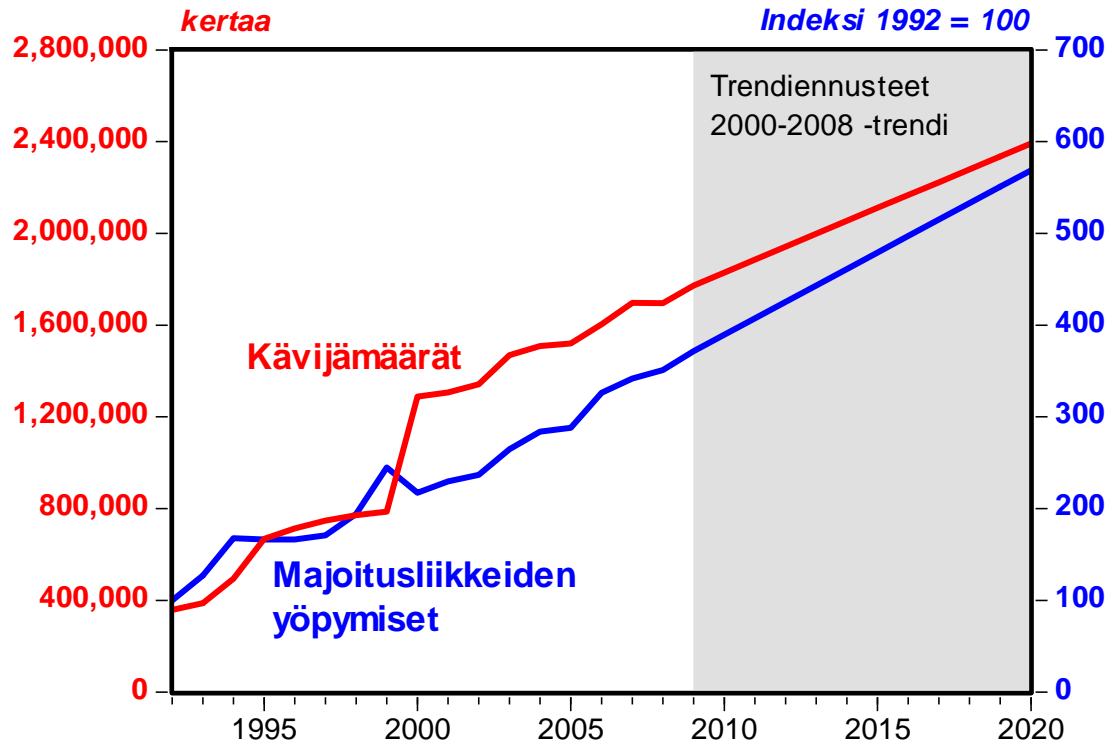
- Metsien ilmastopalvelut, hiilinielut
- Luonnon monimuotoisuus
- Pohjavedet, vesien puhdistus
- Virkistyspalvelut: jokamiehen oikeudet, kansallispuistot, kaupunkimetsät ja -puistot
- Julkinen tutkimus
 - Tulosten, datan saatavuus, ilmaisuus
 - Julkisyhteisö pyrkii spill-over -vaikutuksiin
 - Crowding out -vaikutus epäsuotava

Ympäristötuki ja tuki metsäluonnon hoitoon

Alkuperäisdatan lähde:
Metsätilastollinen vuosikirja 2010 (Maa-
ja metsätalousministeriö ja Tapio
lähteinä)

Kansallispuistojen käyntimäärien kehitys ja majoitusliikkeiden yöpymiset Suomessa

Virkistys- ja matkailukäytön kasvun luomiin mahdollisuuksiin panostettava nykyistä voimakkaammin

HYVINVOINTIKÄSITTEEN PURKAMINEN

Genuine Progress Indicator (GPI)

- Kuznets (1934), Daly (1996)
- Voitaisiinko soveltaa metsien käyttömuotojen tarkasteluun?
- Voisiko toimia metsäpolitiikan suunnittelun tukena?

Hierarkkinen politiikkamalli:

Päämäärät => Tavoitteet => Ohjauskeinot

Hierarkkinen politiikkamalli, taso 1: Keskeiset hyvinvoinnin osa-alueet määrittelevät politiikan päämäärät

- *Päämäärä:* Aineellinen ja taloudellinen hyvinvointi
- *Päämäärä:* Ympäristön tila
- *Päämäärä:* Oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo
- *Päämäärä:* Henkinen ja fyysinen hyvinvointi

Hierarkkinen politiikkamalli, taso 2:

Tavoitteet kiinnitetään päämääriin

- *Päämäärä*: Aineellinen ja taloudellinen hyvinvointi
 - *Tavoite*: BKT, työllisyys, kilpailukyky, puun tuotanto
- *Päämäärä*: Ympäristön tila
 - *Tavoite*: Ilmastohyödyt, metsien terveys, monimuotoisuus
- *Päämäärä*: Oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo
 - *Tavoite*: Tulonjako (tulo-, ikäluokittainen, alueellinen)
- *Päämäärä*: Henkinen ja fyysinen hyvinvointi
 - *Tavoite*: Metsien virkistyskäyttö, terveysvaikutukset

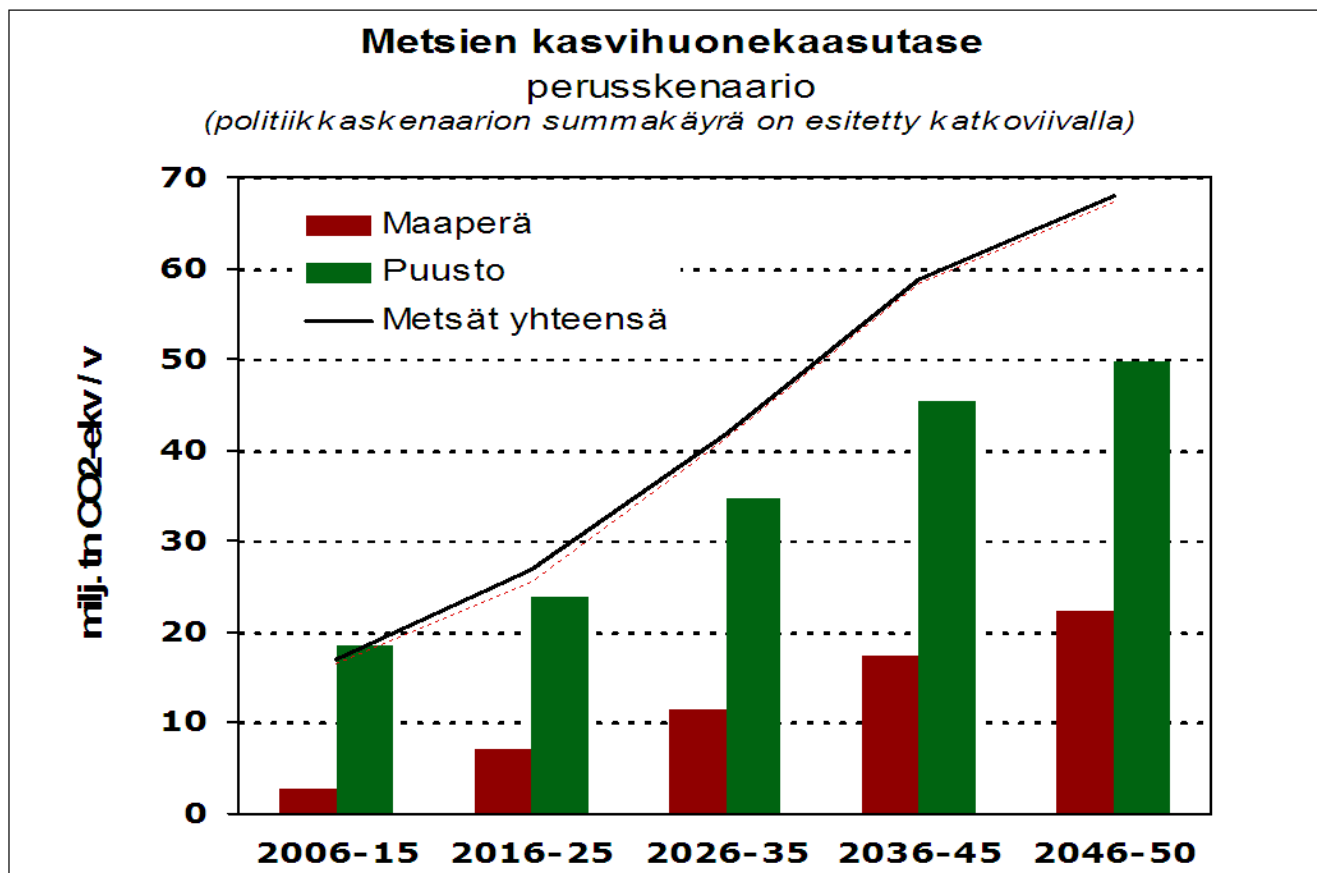
Hierarkkinen politiikkamalli, taso 3: Ohjauskeinot liitetään tavoitteisiin

- *Päämäärä*: Aineellinen ja taloudellinen hyvinvointi
 - *Tavoite*: BKT, työllisyys, kilpailukyky, puun tuotanto
 - *Ohjauskeino*: rautatieinvestoinnit puunkuljetukseen
- *Päämäärä*: Ympäristön tila
 - *Tavoite*: Ilmastohyödyt, metsien terveys, monimuotoisuus
 - *Ohjauskeino*: päästökauppa, ympäristötuet, energiatuet
- *Päämäärä*: Oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo
 - *Tavoite*: Tulonjako (tulo-, ikäluokittainen, alueellinen)
 - *Ohjauskeino*: Metsäverotus?
- *Päämäärä*: Henkinen ja fyysinen hyvinvointi
 - *Tavoite*: Metsien virkistyskäyttö, terveysvaikutukset
 - *Ohjauskeino*: Satsaukset kansallispuistoihin

METSÄT OSANA ILMASTOPOLITIIKKAA

- Metsäpolitiikka on kytkeytynyt osaksi energia-, ilmasto- ja ympäristöpolitiikkaa
- Metsäalan ilmastohyödyt nähtävä kokonaisvaltaisesti, ei ainoastaan uusiutuvan energian käytön kautta

Metsien kasvihuonekaasunielut kymmenvuotiskausittain

Lähde: Sievänen ym. 2007

Mahdollisia ohjauskeinoja yksityismetsien hiilensidontaan

- (i) Suorat vuokrakorvaukset hiilivarannoista
- (ii) Vapaaehtoinen osallistuminen hiilidioksidipäästökauppaan (ilmaiset päästöoikeudet hakkuukypsää metsää omistaville)

Puutuotteiden hiilivarannon kehitysennuste Suomessa 2005-2050

Sahatavaran kulutuksen muutos:

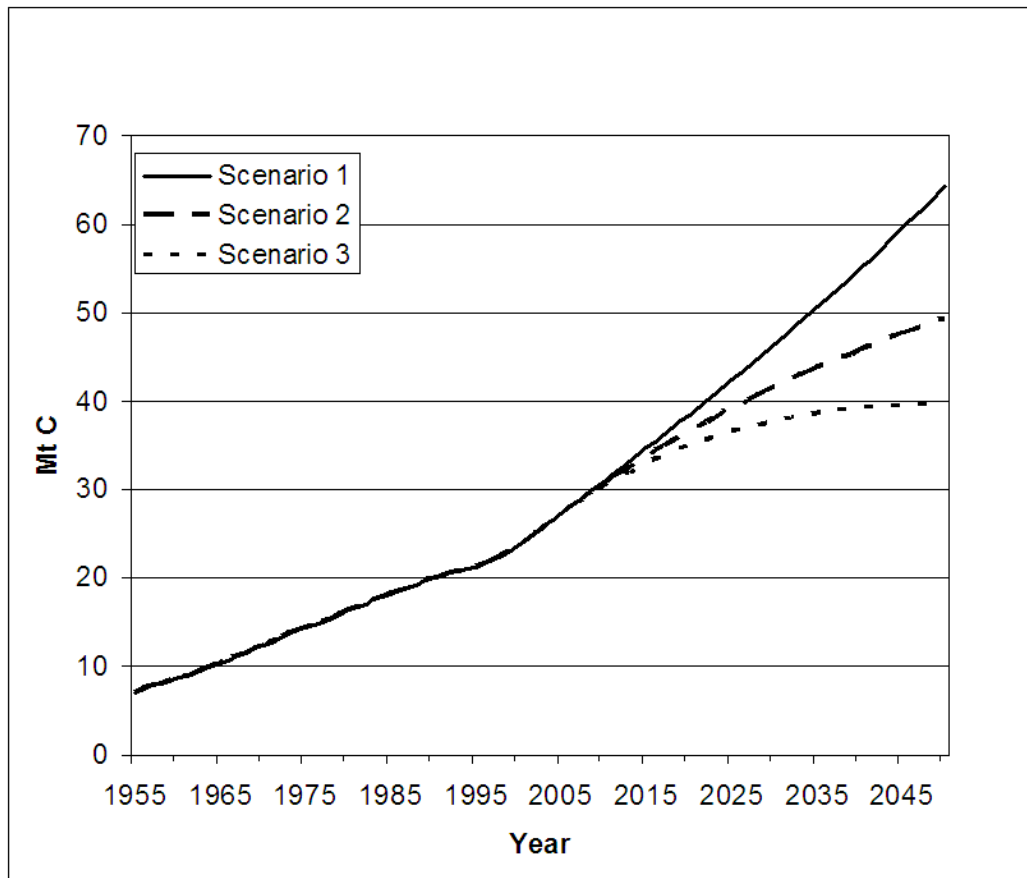
Skenaario 1: +1,31 %

Skenaario 2: 0 %

Skenaario 3: -1,31 %

Puutuotteiden hiilivarannon nykyarvo 440 -900 milj € (15 €/tCO₂)

Lähde: Laturi, Mikkola & Uusivuori 2008

Puun hiilivaranto

- Kuutio puuta sisältää noin 200 kg hiiltä mikä vastaa noin 750 kg hiilidioksidia ja se taas vastaa päästöä noin 5000 km:n autoilusta
- Hiili varastoituu puun kasvussa
- Puun hiilivarasto säilyy
 - Metsän puissa
 - Puusta valmistetuissa tuotteissa
 - Käytöstä poistetuissa tuotteissa

Mahdollisia ohjauskeinoja puutuotteiden hiilensidontaan

- (i) Vuokratervaukset tai kiinteistöverohelpotukset hiilivarannoista puurakenteisten talojen omistajille
- (ii) Talonrakentajille maksettavat korvaukset puumateriaalien käytöstä

Kiitoksia tarkkaavaisuudesta !